

BIAŁYSTOK

DOSTĘPNIEM O FINANSACH
BUDŻET NA SKRÓTY

NA
GMINNIE

20
23

CZY JE SĄ TE PIENIĄDZE?

Pytania, które warto sobie zadać:

Czy budżet to pieniądze mieszkańców, czy pieniądze dla mieszkańców?

W jakim stopniu miasto ma wpływ na uzyskiwane dochody?

Na ile miasto decyduje o wydatkach, a na ile realizuje narzucone zadania?

Czy zadłużenie zawsze jest czymś negatywnym, jeśli umożliwia rozwój?

BUDŻET NA SKRÓTY

to przewodnik dla mieszkańców, a nie dokument urzędowy.

Pełne sprawozdanie budżetowe za rok 2023 liczy **503 strony**.

Ten przewodnik pokazuje jego kluczowe elementy w skróconej i przystępnej formie. Został przygotowany tak, aby liczby były możliwie proste do odczytania, a kontekst łatwy do uchwycenia. *Budżet na skróty* nie wyczerpuje wszystkich szczegółów, ale pokazuje najważniejsze zależności i kierunki.

JAK CZYTAĆ TEN PRZEWODNIK:

- patrz przede wszystkim na **liczby**,
- **tekst traktuj jako krótkie wyjaśnienie**,
- pamiętaj, że za każdą liczbą kryją się **decyzje, obowiązki i ograniczenia**.

ZANIM SPOJRZYSZ NA LICZBY

BUDŻET TO PLAN, NIE PORTFEL

- Budżet pokazuje, jak miasto planuje dochody i wydatki, a nie ile pieniędzy ma w danym momencie do dyspozycji.

WIĘKSZOŚĆ WYDATKÓW TO OBOWIĄZKI

- Znaczna część wydatków wynika z zadań narzuconych przepisami, takich jak edukacja, pomoc społeczna czy transport publiczny.

DOCHODY MIASTA NIE SĄ DOWOLNE

- Miasto ma wpływ na część lokalnych podatków i opłat, ale wiele dochodów zależy od decyzji państwa i sytuacji gospodarczej.

WZROST WYDATKÓW ≠ WIĘCEJ USŁUG

- Wyższe wydatki często wynikają z rosnących kosztów utrzymania i realizacji zadań. Mogą nie być związane ze zwiększeniem liczby usług.

OCZEKIWANIA SĄ SZYBSZE OD BUDŻETU

- Potrzeby mieszkańców zmieniają się szybciej niż możliwości finansowe, ponieważ budżet reaguje na zmiany z opóźnieniem.

DŁUG NIE ZAWSZE OZNACZA PROBLEM

- Zadłużenie bywa sposobem na realizację inwestycji bez gwałtownego obciążania bieżącego budżetu.

SKĄD MIASTO MA PIENIĄDZE?

2,46 MLN ZŁ

DOCHODY OGŁÓEM

830 MLN ZŁ

DOCHODY WŁASNE

podatki i opłaty pobierane lokalnie przez miasto

777 MLN ZŁ

SUBWENCJA

pomoc finansowa z budżetu państwa, głównie na oświatę

476 MLN ZŁ

UDZIAŁY W PIT I CIT

część podatków dochodowych mieszkańców i firm

246 MLN ZŁ

DOTACJE

środki przeznaczone na określone zadania

132 MLN ZŁ

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

finansowanie z programów krajowych i unijnych

2,24 MLN ZŁ

DOCHODY BIEŻĄCE

dochody niebędące dochodami majątkowymi

224 MLN ZŁ

DOCHODY MAJĄTKOWE

nieregularne wpływy, np. ze sprzedaży majątku

NA CO MIASTO WYDAJE PIENIĄDZE?

WYDATKI OGŁÓEM

2,59 MLD ZŁ

OŚWIATA I WYCHOWANIE

utrzymanie szkół i edukacji dzieci

1,06 MLD ZŁ

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

drogi, komunikacja i transport publiczny

394 MLN ZŁ

GOSPODARKA KOMUNALNA

odpady, woda, zieleń i porządek

185 MLN ZŁ

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

funkcjonowanie urzędu i obsługa mieszkańców

161 MLN ZŁ

POMOC SPOŁECZNA

wsparcie dla osób w trudnej sytuacji

161 MLN ZŁ

WYDATKI BIEŻĄCE

codzienne koszty funkcjonowania

2,21 MLD ZŁ

WYDATKI MAJĄTKOWE

inwestycje i większe projekty rozwojowe

377 MLN ZŁ

INWESTYCJE W SKRÓCIE

WYDATKI MAJĄTKOWE

377 MLN ZŁ

Środki przeznaczone na inwestycje miasta. Dotyczą realizacji projektów rozwojowych i zmian widocznych w kolejnych latach, a nie codziennemu funkcjonowaniu.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

budowa, modernizacja i utrzymanie dróg, ulic oraz infrastruktury transportu publicznego

195 MLN ZŁ

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

zadania dotyczące miejskiego zasobu mieszkaniowego i jego stanu technicznego

65 MLN ZŁ

OŚWIATA I WYCHOWANIE

inwestycje realizowane w szkołach i placówkach edukacyjnych, obejmujące infrastrukturę oraz wyposażenie

45 MLN ZŁ

GOSPODARKA KOMUNALNA

infrastruktura komunalna, w tym gospodarka odpadami, wodą, zielenią oraz utrzymanie porządku w mieście

23 MLN ZŁ

CO TEN BUDŻET OZNACZA W PRAKTYCE?

NA JEDNEGO MIESZKAŃCA

8 436 zł

DOCHODY NA MIESZKAŃCA

8 866 zł

WYDATKI NA MIESZKAŃCA

Wydatki na mieszkańca są wyższe niż dochody, ponieważ budżet obejmuje nie tylko bieżące potrzeby, lecz także inwestycje i koszty utrzymania miasta jako całości.

ZMIANA ROK DO ROKU

+6%

DOCHODY

+12%

WYDATKI

Wydatki rosły szybciej niż dochody, co jest typowe dla finansów publicznych przy rosnących kosztach realizacji usług oraz inwestycjach.

WPŁYW MIASTA NA DOCHODY

830 MLN ZŁ

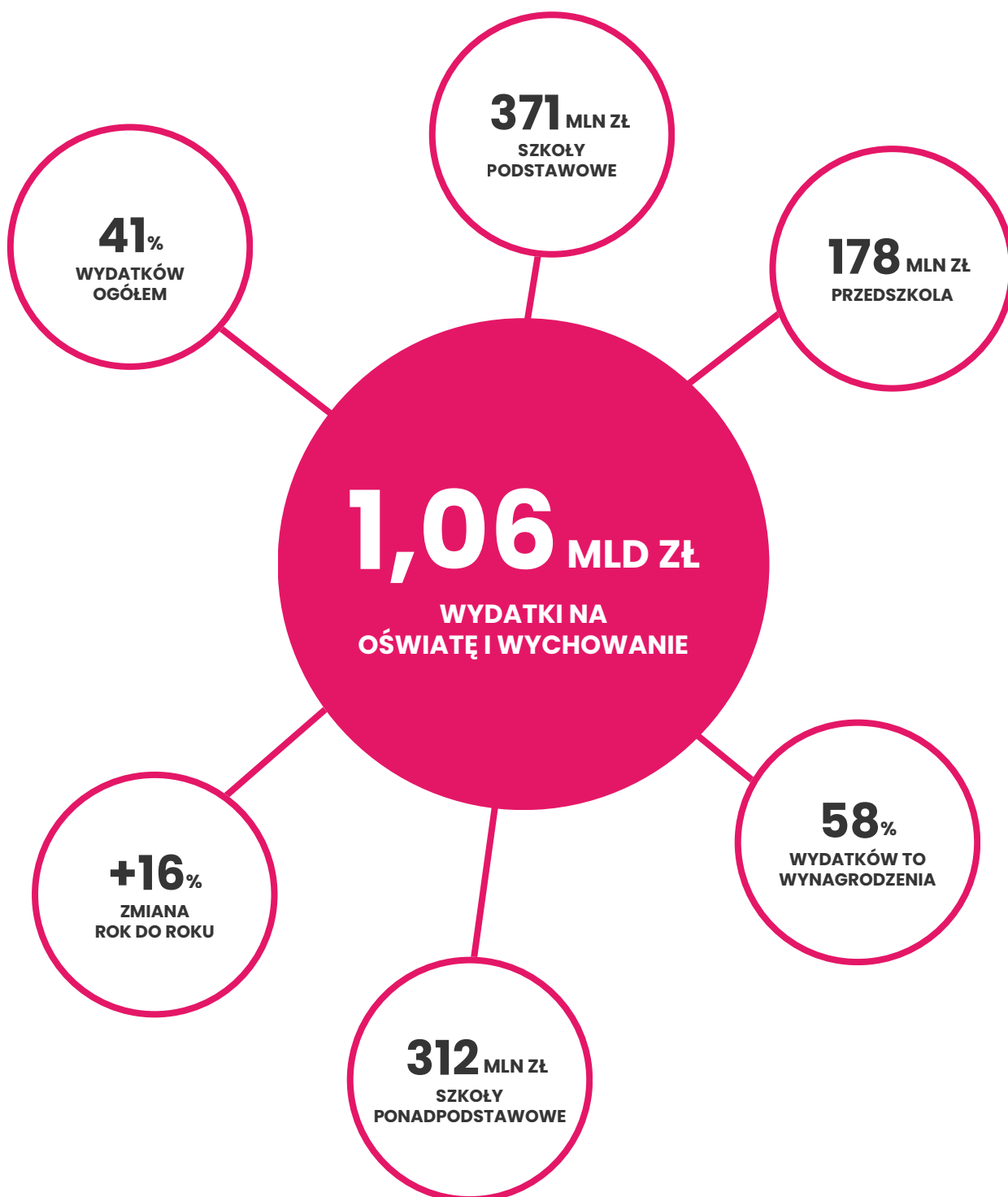
DOCHODY WŁASNE

1,63 MLD ZŁ

POZOSTAŁE DOCHODY

Miasto ma bezpośredni wpływ na część swoich dochodów. Pozostałe wpływy do budżetu wynikają z obowiązujących zasad systemu finansów publicznych.

JEDNA LICZBA BUDŻETU

BUDŻET. WARTO ZAPAMIĘTAĆ

1

STABILNY BUDŻET

Dochody miasta wzrosły do **2,46 mld zł**, przy jednoczesnym utrzymaniu dodatniej nadwyżki operacyjnej.

2

WZROST WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH

Wydatki majątkowe **wzrosły r/r o 68%**, osiągając poziom **377 mln zł**. Oznacza to zwiększoną skalę realizowanych inwestycji w 2023 roku.

3

NAJWIĘKSZE WYDATKI – OŚWIATA

Oświata stanowiła **ponad 40% wydatków miasta**. Skala tych wydatków decyduje o możliwości finansowania innych usług miejskich.

4

PODATKI PODSTAWĄ DOCHODÓW

Dochody z podatków wyniosły **778 mln zł**, z czego **61%** stanowiły udziały w PIT i CIT. Odpowiadały za **32% dochodów miasta**.

5

NIEWIELKIE OBCIĄŻENIE BUDŻETU DŁUGIEM

Wydatki na obsługę długu stanowiły **ok. 2% wydatków bieżących**, pozostając jedną z mniejszych pozycji w strukturze kosztów miasta.

**NA
GMINNIE**

WYKONANIE BUDŻETU 2023

BIAŁYSTOK

Przygotowane przez **NA GMINNIE** - niezależny projekt, tłumaczący finanse publiczne.
Dane wykorzystane w przewodniku pochodzą z uchwały budżetowej Miasta Białystok na 2023 rok, sprawozdań z wykonania budżetu, informacji Ministerstwa Finansów oraz wybranych danych GUS. Kwoty zaokrąglono, a dane zaprezentowano w celu ułatwienia zrozumienia struktury budżetu.